

Meer kwaliteit? Geef kinderen een sleutelrol

Toen Jos Schoenmakers negen jaar geleden aantrad als directeur van de dr. Lammerts van Buerenschool in het Gelderse Zetten stond de school er niet best voor. De belangrijkste oorzaak: meerdere directiewisselingen. Schoenmakers maakte werk van het kwaliteitsbeleid, met daarin een prominente rol voor de leerlingen.

TEKST EN FOTOGRAFIE MARTIN VAN ROOIJ ILLUSTRATIES FREEPIK

Toen Jos van zijn vorige school verkaste naar de dr. Lammerts van Buerenschool (LvB) in Zetten kwam hij bepaald niet met lege handen. “Mijn toenmalige algemeen directeur van de stichting Condor had gezegd: ‘Jos, je mag alles wat we hier aan beleidsstukken hebben meenemen om te gebruiken.’ Daar heb ik gretig gebruik van gemaakt. Zo heeft een methode voor mindmapping ons geholpen focus te krijgen. We houden ons nu bezig met wat er op die mindmap staat, en verder niks. Voor je het weet neem je weer taken op je die van buitenaf worden ‘gedropt’ en die afleiden van wat onze primaire taak is: goed onderwijs bieden.”

PROJECTPLANNEN

Nog waardevoller dan die mindmaps bleken de projectplannen die Jos van zijn vorige school had gekopieerd. “Mede door een aantal directiewisselingen werd op deze school weinig gestructureerd gewerkt. Dat is veranderd met de invoering van project-

Onze projectplannen houden ons bij de les.

plannen, bijvoorbeeld voor de invoering van een bepaalde lesmethode. Alle grote trajecten voor onze school leggen we vast in zo'n projectplan. Dat klinkt als een hoop administratie, maar dat is het niet: één A4'tje per plan, maximaal twee. Die projectplannen bieden ons houvast en herinneren ons aan onze doelstellingen. Ze houden ons als het ware bij de les.”

BIJ ELKAAR IN DE LES

Op de LvB nemen leerkrachten geregeld plaats achter in de klas van een collega om van elkaar te leren en elkaar feedback te geven. Hoe krijg je zoiets roostertechneisch voor elkaar? Jos: “Veel scholen

Jos Schoenmakers (directeur dr. Lammerts van Buerenschool) met een aantal leerlingen uit de kinderraad: Tygo, Loek, meisje 'A' en Lynn.

zijn aangesloten bij het vervangingsfonds. Je krijgt dan de kosten voor de vervanging van een zieke leerkracht terug. Dat is een geruststellende gedachte, maar je betaalt er behoorlijk wat premie voor. Ik ben daaruit gestapt zodra ik het aanvankelijk hoge ziekteverzuim had teruggebracht naar een gemiddeld niveau. Met het premiegeld dat ik daardoor bespaar, heb ik iemand aangenomen die inzetbaar is in meerdere groepen. Als er iemand uitvalt, kunnen we het meestal zelf wel opvangen.”

Sinds een jaar of drie werkt de dr. Lammerts van Buerenschool met een kinderraad. Jos: “Dat vloeide voort uit de Kanjerprincipes (zie kader, red.) waar wij mee werken. We vroegen ons af waarom we niet naar de kinderen luisterden. Die hebben immers vaak een goede en verstandige inbreng. Onze kanjercoördinator zocht een manier om kinderen een stem te geven en zo ontstond de kinderraad. Er zitten kinderen in uit de groepen 5 tot en met 8. Ze zijn gekozen door hun eigen klasgenootjes. Iedere klas levert

IEDERE LEERLING EEN KANJER

De dr. Lammerts van Buerenschool werkt graag met de kanjermethode. De methode creëert rust in de klas en stimuleert sociale veiligheid en een prettig schoolklimaat. Kijk voor meer informatie op kanjertraining.nl.

een jongen en een meisje. Iedere pakweg zeven weken komt de raad samen met mij en de kanjercoördinator. Een van de kinderen is voorzitter, een ander kind maakt een verslagje dat we toevoegen aan de nieuwsbrief en ze hebben een budget om hun ideeën uit te voeren. Ze wilden een speeltoestel, zijn gaan zoeken op internet, hebben een paar modellen geselecteerd en die voorgelegd aan de klassen en uiteindelijk is er eentje gekozen. Die staat sinds kort op het speelplein.”

KINDEREN EN AUDITORS

Jos schroomt niet om de kinderen te betrekken bij wat ingewikkeldere onderwerpen zoals het schoolbeleidsplan. “In het schoolbeleidsplan staan negen stellingen over onze school. Ik heb de kinderen gevraagd of ze vonden dat die klopten. Zes vonden ze goed, twee oké en één niet goed. Ook praten de kinderen van de kinderraad mee over het thema van het schoolproject dat we in mei organiseren. Dit schooljaar wordt dit ‘ruimte’.”

De kinderraad voerde zelfs een gesprek met auditoren van de LvB. Jos, lachend: “Ik volg in Heerenveen de tweejarige post-hbo-opleiding auditor in het basisonderwijs. Collega-cursisten zijn dit jaar bij mij op school geweest om een audit uit te voeren en in het kader daarvan hebben ze ook de leden van mijn kinderraad gesproken. Ik was daar uiteraard niet bij, maar ze hebben de kinderen ongetwijfeld gevraagd hoe het klimaat op school is en of

we inderdaad met de kanjerprincipes werken. Dat zou ik zelf ook doen.”

VAN CITO NAAR DIA

Een ander aspect van de kwaliteitszorg is de bewuste overstap van Cito naar het Dia-volgsysteem. ‘Ons grootste bezwaar ten aanzien van Cito was het talige karakter van de rekenopgaven. Je moet al heel taalvaardig zijn om die te snappen. Een rekenopgave zou bijvoorbeeld als volgt kunnen luiden: ‘Pietje fietst naar het zwembad. Hij kleedt zich om. Hij is daar om twee uur. Hij gaat tien baantjes zwemmen van vijftig meter. Hoeveel meter heeft hij gezwommen?’ Daar zit veel taal in en veel informatie die niet relevant is en die kinderen verwart. Het mooie van Dia is: na een vraag weet het systeem al enigszins wat het niveau van de leerling is, waarna het systeem de moeilijkheidsgraad, indien gewenst, aanpast aan het niveau van het kind. Ook laat Dia heel goed zien hoe schoksgewijs de ontwikkeling van een leerling soms verloopt.”

VERSCHIL IN BENADERING

In een ordner houdt Jos alle relevante informatie aangaande kwaliteit bij. “Denk aan de ontwikkeling van het leerlingenaantal, afgezet tegen de beide andere basisscholen in dit dorp, het uitstroomniveau maar ook het ziekteverzuim.” Op een vel vol rijen en kolommen wijst hij een rood veld aan. “Dit was de kwaliteit van ons onderwijs toen ik hier in 2015 begon als directeur: onvoldoende. Dat is toen snel verholpen. Ik herinner me nog dat we bezoek kregen van twee onderwijsinspecteurs, een van het PO en een van het VO, die de zaak heel verschillend benaderden. Die VO-inspecteur keek naar de ontwikkeling en maakte me een compliment: ‘Ik zie dat u flink aan de weg aan het timmeren bent. Ga zo door.’ Maar die PO-inspecteur zei: ‘Nou, meneer Schoenmakers, u hebt geluk gehad. U zit nu nét op het gemiddelde. Gelukkig maar, want anders had u drie keer rood gehad en was u een zwakke school geworden ...’ Toen ik hier een halfjaar was, heb ik de inspectie benaderd of ze een keer wilden komen kijken. Ik had behoefte aan feedback en wilde weten of we op de goede weg waren. Deden ze niet. ‘Vraag maar een audit aan bij een collega-bestuurder’, zeiden ze.”

EVEN UIT DE KLAS ...

Vier leden van de kinderraad schuiven aan. Tygo (groep 8) is voorzitter van de kinderraad. Waarom zit je in de kinderraad? Tygo, besmuikt lachend: “Heel eventjes buiten de les ... Maar

Directeur Jos Schoenmakers van LvB School Zetten

“Ik vind het interessant wat andere kinderen vinden.”

ook om te discussiëren.” Ben je als voorzitter een beetje belangrijker dan de anderen? “Niet echt. Alleen mag ik zeggen dat we gaan beginnen en wat het volgende onderwerp is.” Meisje ‘A’, ook uit groep 8: “Ik heb me opgegeven omdat ik het interessant vind om te horen wat *andere* kinderen vinden en om te overleggen over wat wel en niet kan.” Bijna alles op school vindt ze leuk, behalve gym. Waarom niet? “Dat weet ik niet, want ik hou wel van sporten. Ik zit op schaatsen, kickboksen en dansen.”

Loek (groep 7) denkt hij door zijn klasgenoten is gekozen omdat hij een goede pitch had. “Maar er waren ook maar twee jongens die in de kinderraad wilden.” Zijn klasgenootje Lynn wil dingen bedenken die de school leuker maken. “Wij hebben het idee bedacht voor een nieuw speeltoestel.” Meester Jos vult aan: “En dat toestel is nét deze week geplaatst!” Stuk voor stuk vinden ze de LvB een fijne school. Tygo: “Er is heel veel speelmateriaal buiten en we doen veel spelletjes tussendoor, tussen twee onderwerpen door. Bijvoorbeeld een beweegspelletje.” Meisje ‘A’: “En bij spelling doen we vaak een rendictee. Dan moet je bewegen om bij het goede woord of de goede zin te komen.” Loek vindt het fijn dat hij veel uitdaging krijgt, zegt hij. Jos: “Loek kan heel goed leren.”